

материнської корпорації має полягати в короткостроковому кредитуванні афілійованих структур і в акумулюванні їх тимчасово вільних ресурсів в цілях подальшого перерозподілу.

По-третє, діяльність дочірньої компанії може складатися як в експорті виробленої продукції, так і в її реалізації на ринку країни місцезнаходження. В даному випадку потрібно поєднання широких повноважень дочірньої компанії в управлінні грошовими потоками у внутрішній економіці та регулюванні зовнішніх потоків у рамках ТНК.

Висновки

Планування грошових потоків дозволяє ТНК забезпечувати маневрування грошовими коштами для регулювання касового залишку, уникаючи як дефіциту короткострокових ресурсів, так і їх тимчасового надлишку; управляти зобов'язаннями з метою підтримки платоспроможності та репутації корпорацій як надійного партнера; використовувати гнучку політику у сфері надання розстрочок платежів і управління дебіторською заборгованістю; оптимізувати потреби в короткострокових позикових ресурсах.

Оптимізаційна економіко-математична модель управління грошовими потоками ТНК може бути розроблена з урахуванням таких обставин. По-перше, оптимізація повинна досягатися з урахуванням як ризику браку грошових коштів, так

і ризику їх надлишку. По-друге, необхідно брати до уваги, що грошові потоки конкретних дочірніх компаній виражені в різних валютах. По-третє, очевидно, що темпи динаміки кредиторської заборгованості мають збігатися з темпами динаміки дебіторської заборгованості. В іншому разі не буде забезпечена ліквідність ТНК. По-четверте, зміни у дебіторській заборгованості мають бути узгоджені з темпами зростання виручки.

Оптимізація грошових потоків ТНК досягається мінімізацією їхніх відносин до загальної виручки при двох обмеженнях. По-перше, повинні збігатися темпи зміни дебіторської і кредиторської заборгованостей. По-друге, темп зміни виручки (продаж) має дорівнювати темпу зміни дебіторської заборгованості.

Список використаних джерел

1. Грушківський В.Г. Теоретичні і практичні аспекти управління грошовими потоками на підприємстві // Формування ринкових відносин в Україні. – 2007. – №3. – С. 36.
2. Білик М.Д. Грошові потоки підприємств у мікро- та макроекономічному аспекті // Фінанси України. – 2007. – №6. – С. 13.
3. Ермошкіна О.В. Управління фінансовими потоками промислових підприємств: теорія, практика, перспективи: [монографія] / О.В. Ермошкіна. – Донецьк: Національний гірничий університет, 2009. – 479 с.
4. Поддєрьогін А.М. Ефективність управління грошовими потоками підприємства // Фінанси України – 2007 – №11 – С. 119.

В.К. ХЛІВНИЙ,

к.е.н., доцент, Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана

Підвищення капіталізації банку

У статті здійснено оцінювання банків України за встановленими показниками, а на його основі банки розподілені на п'ять кластерів, що характеризують рівень достатності капіталу. На основі результатів дослідження запропоновані заходи, спрямовані на підвищення рівня доходності капіталу банку, а також рівня його капіталізації.

Ключові слова: капітал банку, капіталізація банку, регулятивний капітал, основний капітал, власний капітал, кластерний аналіз, кластер, портфель активно-пасивних операцій, доходність портфелю, збитковий, консервативний та спекулятивний портфель, ліквідність банку.

В.К. ХЛИВНЫЙ,

к.э.н., доцент, Киевский национальный экономический университет им. Вадима Гетьмана

Повышение капитализации банка

В статье произведена оценка банков Украины по установленным НБУ показателям, на ее основе банки разделены на пять кластеров, что свидетельствует об уровне достаточности капитала. На основе результатов исследования предложены мероприятия, направленные на повышение уровня доходности капитала банка, а также уровня его капитализации.

Ключевые слова: капитал банка, капитализация банка, регулятивный капитал, основной капитал, собственный капитал, кластерный анализ, кластер, портфель активно-пассивных операций, доходность портфеля, убыточный, консервативный и спекулятивный портфель, ликвидность банка.

V.K. KHLIVNYI,

Ph.D. Ass., Kyiv National Economic University named after Vadim Hetman

The Increase of capitalization in the bank

In the article the estimation of Ukrainian banks basing on NBU indicators was established, on its base the banks are divided into five clusters, which indicates that the level of capital adequacy. Base don't here results of the study suggested measure saime datim proving the profitability of the bank's capital, as well as its level of capitalization.

Keywords: bank capital, bank capitalization, regulatory capital, fixed assets, equity, cluster analysis, cluster portfolio of active and passive operations, profitability portfolio unprofitable, conservative and speculative portfolio, bank liquidity.

Постановка проблеми. Виконання банківським капіталом його функцій вимагає забезпечення кожного банку оптимальним його розміром за рахунок реінвестування отриманого прибутку, залучення грошових коштів та їх еквівалентність ззовні тощо.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Капіталізацію банків досліджували ряд як зарубіжних, так і вітчизняних вчених. До зарубіжних вчених, що досліджували капіталізацію банків у зв'язку з їх фінансовими результатами,

слід віднести таких як П. Друкер, М. Ерхард, І. Шумпетер та ін. З вітчизняних вчених слід виділити М. Алексієнко, М. Білик, В. Бобко, І. Бланк, О. Дзюбик, А. Криклій, О. Рибалко, О. Юшкевич, С. Вольську, О. Васюренко, К. Волохату, А. Мороз та ін. Однак вирішення цієї проблеми пов'язано не лише із загальними напрямками, а й з врахуванням специфіки діяльності банку та його можливостей.

Мета статті дослідити проблеми капіталізації конкретного банку та визначити шляхи її поліпшення.

Виклад основного матеріалу. Для повноцінного виконання банківським капіталом основних функцій (захисної, індикативної, оперативної та регулюючої) доцільним є визначення оптимального його розміру. Значну роль у цьому відіграє капіталізація. Під нею розуміють комплекс дій, спрямованих на реальне збільшення обсягу капіталу банків за рахунок реінвестування отриманого протягом поточного та минулих років прибутку, залучення грошових коштів та їх еквівалентів ззовні, а також шляхом її концентрації та консолідації.

Необхідність підвищення рівня капіталізації вітчизняних банків зумовлена рядом таких причин:

- підвищення надійності та стабільності банку, особливо в умовах втрати довіри з боку населення до банківської системи України внаслідок світової фінансової кризи останніх років;
- зростання інвестиційного потенціалу банку;
- розширення асортименту банківських послуг, які може надавати банк;
- зниження ризикованості діяльності банку;
- задоволення обов'язкових вимог та дотримання нормативів з боку Національного банку України;
- укріплення конкурентних позицій серед вітчизняних банків та банків з іноземним капіталом [1].

На прикладі АТ «ОТП» визначимо його місце у банківській системі України за рівнем капіталізації та проблеми, що мають місце. Для цього скористаємось методом статистичної кластеризації, де вибіркою є сукупність банків з тридцяти найбільших за розміром активів (за даними НБУ на перше січня 2014 року [2]). Показники, за якими слід проводити класифікацію, представлено у табл. 1.

Наведені в табл. 1 перші два показники – це економічні нормативи, що є обов'язковими до виконання всіма банками, а отже рекомендовані Національним банком України [3]. Відповідно до нормативів капіталу всі банки поділені на добре капіталізовані, достатньо капіталізовані, недокапіталізовані, значно недокапіталізовані та критично недокапіталізовані [1].

Норматив адекватності регулятивного капіталу встановлюється з метою запобігання надмірному переключанню банком кредитного ризику та ризику неповернення банківських активів на вкладників банку. Значення показника адекватності

регулятивного капіталу визначається як співвідношення регулятивного капіталу банку до сумарних активів і певних позабалансових інструментів, зважених за ступенем кредитного ризику та зменшених на суму створених відповідних резервів за активними операціями та на суму забезпечення кредиту (вкладень у боргові цінні папери) безумовним зобов'язанням або грошовим покриттям у вигляді застави майнових прав [1].

Норматив адекватності основного капіталу встановлюється з метою визначення спроможності банку захистити кредиторів і вкладників від непередбачуваних збитків, яких може зазнати банк у процесі своєї діяльності залежно від розміру різноманітних ризиків і розраховується як співвідношення основного капіталу до загальних активів банку [4].

Наступні показники співвідношення власного капіталу банку та його зобов'язань, співвідношення зобов'язань банку та активів, співвідношення обсягів коштів юридичних осіб і власного капіталу, співвідношення обсягів коштів фізичних осіб і власного капіталу включені в сукупність вихідних ознак для врахування фактора вкладних операцій [5, 6].

Показником ефективності використання капіталу є рентабельність власного капіталу, що на перший погляд, не має прямого відношення до капіталізації банку. Однак при цьому слід врахувати, що хоча прибуток є важливим джерелом поповнення власного капіталу, але захопившись проблемою достатності капіталу, може втратити конкурентні переваги, що послабить його позицію на ринку і призведе до втрати прибутковості, що суперечить основам діяльності комерційних установ.

Наведені показники розраховано за офіційними даними НБУ [6, 7]. Для розрахунку нормативів використовувалася спрощена методика, запропонована О.В. Васюренко і К.О. Волохатою [5, с. 796]. Для проведення кластеризації маємо семивимірний простір вихідних ознак за 30 банками (табл. 2).

Коефіцієнти, наведені в табл. 2, не мають розмірності, тому процедуру стандартизації можна не проводити. Як міру подібності використаємо відстань Евкліда за формулою (1):

$$d_{ij} = \sqrt{\sum_{k=1}^p (x_{ik} - x_{jk})^2}, \quad (1)$$

де d_j – відстань між об'єктами i та j ; x_k – значення k -ї змінної для i -го об'єкта; x_{jk} – значення k -ї змінної для j -го об'єкта.

Оскільки за рівнем капіталізації НБУ встановлено п'ять груп банків, методом кластеризації обрано метод k -середніх. Для реалізації методу скористаємось пакетом програм STATISTICA 6.0.

Результати групування та результати розрахунку функціонала якості кластеризації представлено в табл. 3.

Дані, наведені в табл. 3, свідчать про високу ефективність проведеної класифікації, оскільки значення внутрішнькластер-

Таблиця 1. Показники, за якими проводилось оцінювання банків України

№	Показник	Умовне позначення
1	Норматив адекватності регулятивного капіталу	X_1
2	Норматив адекватності основного капіталу	X_2
3	Співвідношення власного капіталу банку та його зобов'язань	X_3
4	Співвідношення зобов'язань банку та активів	X_4
5	Співвідношення обсягів коштів юридичних осіб і власного капіталу	X_5
6	Співвідношення обсягів коштів фізичних осіб і власного капіталу	X_6
7	Поточна рентабельність власного капіталу	X_7

МАКРОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ

Таблиця 2. Вихідні дані для проведення кластерного аналізу

№	Банк	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	ПриватБанк	0,0924	0,0541	0,106	0,9041	2,657	4,4118	0,2847
2	Райффайзен Банк Аваль	0,0902	0,0577	0,1331	0,8825	1,3436	3,0619	0,1125
3	УкрСиббанк	0,0842	0,0719	0,0876	0,9195	1,7193	2,0894	0,0659
4	Укрсоцбанк	0,1068	0,0593	0,1139	0,8977	2,7233	2,3524	0,1134
5	Укрексімбанк	0,0957	0,0546	0,0984	0,9104	2,625	2,0448	0,1955
6	Промінвестбанк	0,1081	0,0537	0,1146	0,8972	4,0199	3,7913	0,0874
7	Надра	0,0554	0,0319	0,09	0,9174	2,3015	4,29	0,1986
8	Ощадбанк	0,1248	0,0562	0,1286	0,886	1,3377	4,9882	0,0942
9	Інтеграл-Банк	0,0582	0,0416	0,0792	0,9266	3,1049	1,9282	0,1771
10	Альфа-Банк	0,1111	0,0919	0,1153	0,8966	3,0623	0,3023	0,0283
11	Фінанси та Кредит	0,1246	0,0979	0,1389	0,878	2,4853	2,5374	0,1566
12	ОТП Банк	0,1377	0,0798	0,1031	0,9066	2,8866	2,8579	0,039
13	ПУМБ	0,146	0,1194	0,1874	0,8422	1,3703	0,9386	0,0249
14	Кредитпромбанк	0,094	0,0801	0,0983	0,9105	2,4842	2,5353	0,0222
15	Брокбізнесбанк (до ліквідації)	0,1975	0,153	0,237	0,8084	1,5191	1,0795	0,0306
16	ВТБ Банк	0,0692	0,0645	0,0723	0,9326	3,425	1,4803	0,0146
17	Укрпромбанк	0,1199	0,0987	0,1372	0,8793	1,3319	4,6198	0,0642
18	Укргазбанк	0,0893	0,0551	0,099	0,9099	2,2707	3,3067	0,108
19	Родовід Банк	0,0643	0,0482	0,1296	0,8853	1,9669	2,5276	0,0543
20	Сведбанк	0,0951	0,0845	0,1011	0,9082	3,0106	1,5799	0,0194
21	Південний	0,0951	0,0692	0,1066	0,9037	4,0234	2,7816	0,1221
22	ВіЕйБі Банк	0,0354	0,0324	0,1057	0,9044	2,9731	2,9165	0,0055
23	УніКредіт Банк	0,1328	0,1209	0,1508	0,8689	1,5178	0,247	0,0413
24	Ерсте Банк	0,118	0,1059	0,121	0,8921	0,0383	0,0961	0,0069
25	Правекс-Банк	0,1115	0,0617	0,1355	0,8807	0,9813	4,4058	0,0337
26	Хрещатик	0,1198	0,1038	0,1328	0,8828	4,2045	1,8077	0,0726
27	ІНГ Банк Україна	0,1126	0,0903	0,1227	0,8907	3,3808	0,0797	0,1728
28	Донгорбанк	0,082	0,0544	0,1131	0,8984	4,3962	1,9993	0,1066
29	Кредобанк	0,0976	0,0923	0,1037	0,9061	2,9909	4,5359	0,0041
30	Фінансова ініціатива	0,2964	0,2673	0,3755	0,727	1,4391	0,0399	0,0203

них дисперсій є досить незначними (не перевищують одиниці). Для надання економічної інтерпретації групам об'єктів переглянемо відстані між кластерами (табл. 4) та проведемо аналіз вихідних ознак об'єктів, що увійшли до кожного кластера.

За даними, наведеними в табл. 4, видно, що найбільш віддаленими (відстані подані під діагоналлю) один від одного є перший та п'ятий кластери (табл. 5).

Перший кластер містить три банки, що не виконують норматив адекватності регулятивного капіталу та мають низь-

кий рівень прибутковості власного капіталу, тобто незрозумілою є причина та напрям відволікання коштів, які могли бути спрямовані на збільшення регулятивного капіталу. Першу групу банків називають незадовільно капіталізованими.

Банки – члени п'ятого кластера мають найвищі показники адекватності регулятивного та основного капіталу. В рекомендованих межах знаходяться значення коефіцієнтів співвідношення залучених коштів та власного капіталу, що дозволяє охарактеризувати дану групу як банки з високим рівнем достатності капіталу.

Таблиця 3. Значення дисперсій кластерів та сумарної внутрішньокластерної дисперсії

Кластер та його об'єкти	Дисперсія кластера	Сумарна дисперсія
1 (9, 10, 16, 20, 27)	0,7295	3,4557
2 (2, 3, 4, 5, 11, 12, 14, 18, 19, 22)	0,4505	
3 (1, 7, 8, 17, 25, 29)	0,7544	
4 (6, 21, 26, 28)	0,8471	
5 (13, 15, 23, 24, 30)	0,6742	

Таблиця 4. Відстань Евкліда між отриманими групами об'єктів

Значення відстані	Кластер 1	Кластер 2	Кластер 3	Кластер 4	Кластер 5
Кластер 1	0,000000	0,445743	1,946235	0,463418	0,638589
Кластер 2	0,667640	0,000000	0,550702	0,469837	0,856935
Кластер 3	1,395075	0,742093	0,000000	1,250448	2,443611
Кластер 4	0,680748	0,685447	1,118234	0,000000	1,915583
Кластер 5	0,799117	0,925708	1,563205	1,384046	0,000000

Таблиця 5. Члени першого та п'ятого кластерів

Члени першого кластера	Відстані	Члени п'ятого кластера	Відстані
ВТБ Банк	0,18	ПУМБ	0,19
Альфа-Банк	0,30	Брокбізнесбанк (дані до ліквідації)	0,26
Інтеграл Банк	0,33	УніКредіт Банк	0,16
Сведбанк	0,21	Ерсте Банк	0,46
ІНГ Банк Україна	0,38	Фінансова ініціатива	0,22

Третій кластер містить один банк, що не виконує нормативи НБУ, а також має занадто високе співвідношення залучених коштів фізичних осіб та власного капіталу, значення якого перевищує 4, як і в інших банках – членів даної групи, тому ключовою характеристикою з точки зору достатності капіталу є низький рівень капіталізації (недостатній з урахуванням фактора залучених коштів).

Аналіз сукупності вихідних ознак, що характеризують банки – члени четвертого кластера, надає підстави вважати дані банки задовільно капіталізованими, а банки – члени другого кластера – достатньо капіталізованими (куди, як бачимо, за даними табл. 6, входить і АТ «ОТП Банк»).

АТ «ОТП Банк» відноситься до кластера «Банки із середнім рівнем достатності капіталу». В межах даного кластера визначено його характеристики та типові ризики щодо рівня капіталізації. З урахуванням зазначених факторів розробимо систему заходів щодо підвищення рівня доходності капіталу банку, а також рівня його капіталізації. Процес забезпечення певного рівня капіталізації банків передбачає розробку комплексу методичних підходів до встановлення достатнього для них рівня капітальної бази та оцінки ефективності її використання за допомогою запропонованого у дипломній роботі механізму зростання банківського капіталу (див. рис.).

Відповідно до завдань забезпечення необхідного рівня ліквідності банків необхідно здійснити розрахунки показників ліквідності, фінансової стійкості, коефіцієнта фінансової

незалежності та обґрунтувати стратегії управління ліквідністю: за рахунок активів, управління пасивами, та збалансованого управління ліквідністю.

Відомо, що фінансова стабільність банку залежить також від типу портфелю активно-пасивних операцій. У цьому зв'язку охарактеризуємо типи портфелів активно-пасивних операцій та їхній вплив на фінансову стабільність банку (табл. 7).

Аналіз даних, наведених у табл. 7, дозволив дати характеристику взаємозв'язку та взаємозалежності показників ліквідності комерційного банку від структури активів і пасивів, що має важливе практичне значення.

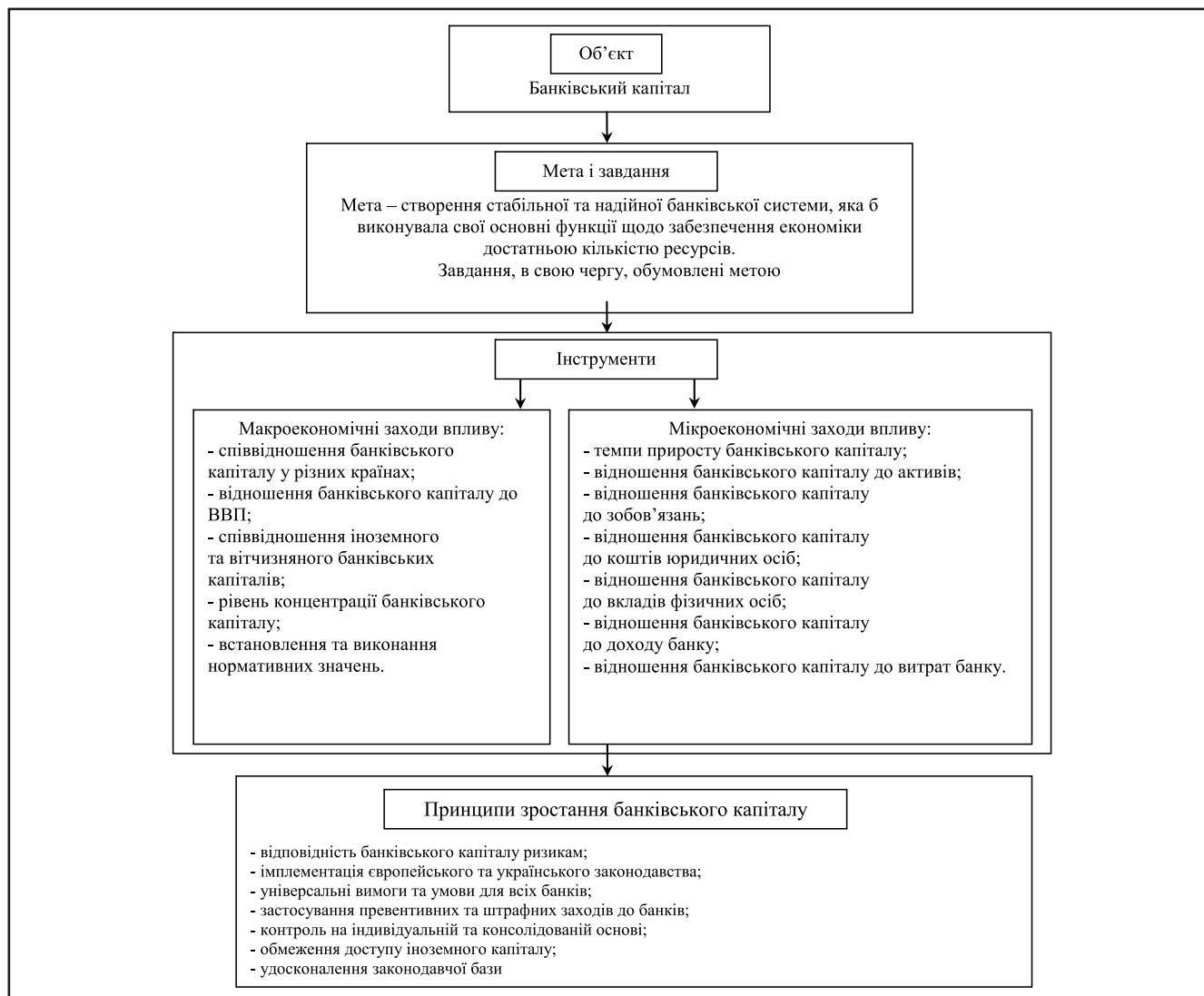
Слід підкреслити, що вирішення проблеми недостатньої капіталізації може досягатися шляхом як внутрішнього акумулювання вільних грошових коштів, так і зовнішніх залучень чи запозичень на постійній чи довгостроковій основі.

Ураховуючи дослідження нами даних конкретного банку, визначимо для нього основні шляхи підвищення капіталізації. Так, для АТ «ОТП Банк», який досліджувався, необхідно є підготовка і впровадження таких заходів, як:

- 1) збільшення додаткового капіталу банку за рахунок розміщення акцій власної емісії та додаткових внесків засновників;
- 2) зростання капіталу шляхом залучення субординованого боргу за рахунок випуску депозитних сертифікатів, банківських облигацій та єврооблігацій;
- 3) розроблення системи залучення грошових коштів на фінансових ринках;

Таблиця 6. Групи банків України за рівнем достатності капіталу станом на 01.01.2014

Кластер	Загальна характеристика кластера	Члени кластера
Банки з високим рівнем достатності капіталу	Низький ризик залучених коштів. Низька прибутковість капіталу. Рекомендоване співвідношення зобов'язань і активів. Найвищі значення нормативів адекватності капіталу	ПУМБ Брокбізнесбанк (до ліквідації), УніКредіт Банк Ерсте Банк Фінансова ініціатива
Банки із середнім рівнем достатності капіталу	Середній рівень ризику залучених коштів. Середній та низький рівні прибутковості капіталу. Близьке до рекомендованого значення співвідношення зобов'язань і активів. Близькі до граничних значень нормативи адекватності капіталу	Райффайзен Банк Аваль УкрСиббанк Укрсоцбанк Укрексімбанк Фінанси та Кредит ОТП Банк
Банки із задовільним рівнем достатності капіталу	Середній та високий рівні ризику залучених коштів. Середній та високий рівні прибутковості капіталу. Нормативи капіталу нестабільні	Промінвестбанк Південний Хрещатик Донгорбанк
Банки з незадовільним рівнем достатності капіталу	Високий рівень ризику залучених коштів. Нестабільний рівень прибутковості капіталу. Співвідношення зобов'язань та активів перевищує рекомендовані значення	ПриватБанк Надра Ощадбанк Укрпромбанк Правекс-Банк
Банки з незадовільним рівнем достатності капіталу	Високий рівень ризику залучених коштів. Низький рівень прибутковості капіталу. Невиконані нормативи адекватності капіталу	Інтеграл Банк Альфа-Банк ВТБ Банк, Сведбанк ІНГ Банк Україна

Концептуальна модель механізму зростання банківського капіталу [1]

4) зниження частки активів, що мають високий ступінь ризику.

Зростання капіталу банків пов'язане з необхідністю виконання вимог щодо його розміру, збереження та розширення переліку операцій банку, а також з тією ж капітальною базою обов'язкових економічних нормативів, встановлених НБУ. Недостатність внутрішніх джерел, зокрема прибутку, не дає змоги значно збільшувати капітал за рахунок його капіталізації. Збільшення капіталу відбувається в основному за рахунок зовнішніх фінансових ресурсів – внесків до незареє-

строваного статутного капіталу, а також залучення коштів на умовах субординованого боргу.

Вирішення проблеми капіталізації на макрорівні перебуває під пильним наглядом НБУ. Заходи, які повинен вживати НБУ, мають забезпечити механізм стимулювання нарощування капіталу банку. До них відносять фіскальні, регуляторні та організаційні заходи. Регуляторні вимоги щодо нарощування статутного капіталу – це насамперед вимоги до мінімального рівня капіталу банків. Так, за Законом України «Про банки і банківську діяльність» цей рівень має бути не менше 10 млн. євро [7].

Таблиця 7. Типи портфелів активно-пасивних операцій та їхній вплив на фінансову стабільність комерційного банку

Категорія портфеля банківських операцій	Вимоги до доходності портфеля	Вимоги до стабільності пасивної частини портфеля
Збитковий	Активна частина складається із непрацюючих активів, а доходність портфеля дорівнює нулю	Пасивна частина портфеля має високу часову стабільність. У тому випадку, коли непрацюючі активи перевищують власний капітал, в пасивній частині портфеля переважають довгострокові пасиви з високою часовою стабільністю
Консервативний	Всі активи портфеля мають фіксовану доходність	Пасивна частина має високий рівень загальної та структурної ліквідності. У випадку, коли непрацюючі активи менші за власний капітал, у пасивній частині балансу переважають пасиви з високим рівнем стабільності
Спекулятивний	Переважна частина активів не має фіксованої доходності	Переважають пасиви з низьким рівнем часової стабільності

До факторів, які впливають на зростання капіталізації банків, слід віднести:

– прибуток як головний показник фінансової та інвестиційної політики банку, передумова фінансової стабільності і конкурентоспроможності банку, резерв для підвищення обсягів капіталізації. Спрямування прибутку на збільшення статутного капіталу має забезпечувати фіскальні стимули зростання банківського капіталу;

– використання досвіду іноземних країн, пов'язаного із системою нарощування їх банківських капіталів, зокрема удосконалення кадрової політики, використання стимулів для підвищення продуктивності праці керівного персоналу. Важливим є впровадження такого інструменту, як бюджетування банку та його філій, що дасть змогу збалансувати доходи і витрати банку та відшукати внутрішні резерви банку для збільшення прибутку;

– створення постійної і достовірної системи інформації, яка б забезпечувала необхідними даними про стан та обсяги інвестицій у статутний капітал банку. Цей захід передбачає нарощування банківського капіталу з метою швидкого вирішення проблем на мікрорівні;

– отримання дозволу на утворення субординованого боргу шляхом емісії облігацій;

– розроблення системи заходів, які б сприяли інвестиційній привабливості банків.

Проте в умовах кризи останні два фактори перестають діяти, оскільки загальне падіння економіки України нівелює використання подібних важелів для підвищення капіталізації. Тож постає завдання пошуку інших методів та шляхів стабілізації і зростання капіталізації українських банків.

Висновки

Капіталізація – це комплекс дій, спрямованих на реальне збільшення обсягу капіталу банків за рахунок реінвестування отриманого протягом поточного та минулих років прибутку, залучення грошових коштів та їх еквівалентів ззовні, а також шляхом концентрації та консолідації.

Основними шляхами підвищення капіталізації на сучасному етапі є підготовка і впровадження таких заходів: збільшення додаткового капіталу банку за рахунок розміщення акцій власної емісії та додаткових внесків засновників;

збільшення капіталу шляхом залучення субординованого боргу за рахунок випуску депозитних сертифікатів, банківських облігацій та єврооблігацій; розроблення системи залучення грошових коштів на фінансових ринках; зниження частки активів, що мають високий ступінь ризику.

Головним резервом для підвищення обсягів капіталізації банку залишається прибуток. Рівень прибутковості залежить як від внутрішніх, так і від зовнішніх факторів. За даних умов необхідно приділити підвищену увагу механізму управління прибутковістю банку: прогнозування, планування, реалізація плану, аналіз плану та контроль, а також постійно удосконалювати і впроваджувати нові види банківських послуг, підвищувати якість обслуговування, а ефективний механізм управління прибутком дозволить банку в повному обсязі реалізувати цілі і завдання, що стоять перед ним, сприятиме результативному здійсненню його функцій.

Список використаних джерел

1. Марцин В.С. Проблеми і шляхи підвищення капіталізації банківських установ в управлінні капіталом банку // Фінанси України. – 2007. – №2. – С. 77–88.
2. Банківський нагляд. Фінансовий стан банків / [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/Bank_supervision/index.htm – Заголовок з екрану.
3. Економічні нормативи регулювання діяльності комерційного банку / [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://www.vuzlib.net/bo_S/9-5.htm – Заголовок з екрану.
4. Вовчак О.Д. Аналіз доходів, витрат і прибутку банку. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com.ua/18100713/bankivska_sprava/analiz_dohodiv_vitrat_pributku_banku. – Назва з домашньої сторінки Інтернету.
5. Васюренко О.В. Економічний аналіз діяльності комерційних банків [Текст]: навч. посібн. / О.В. Васюренко, К.О. Волохата. – К.: Знання, 2006. – 463 с.
6. Міщенко В.І. Банківські операції [Текст] / В.І. Міщенко, Н.Г. Слав'янська, О.Г. Коренева. – К.: Знання, 2007. – 796 с. – (Вища освіта XXI століття).
7. Пробанки і банківську діяльність [Електрон. ресурс]: Закон України від 07.12.2000 №2121. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> – Назва з домашньої сторінки Інтернету.

УДК 336.227.8

А.В. МАКСИМЕНКО,

к.е.н., доцент кафедри міжнародного обліку і аудиту, Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана

Податкові імперативи регулювання міжнародної економічної діяльності

Проведено систематизований аналіз ефективності податкового регулювання в Україні на основі рейтингів міжнародних організацій. Уточнено імперативи податкового регулювання міжнародної економічної діяльності. Оцінено можливості конвергенції національної податкової системи в ході податкової гармонізації.

Ключові слова: податкове регулювання, податкові рейтинги, міжнародна економічна діяльність, податкова конвергенція.

А.В. МАКСИМЕНКО,

к.э.н., доцент кафедры международного учета и аудита, Киевский национальный экономический университет им. Вадима Гетьмана

Налоговые императивы регулирования международной экономической деятельности

Проведен систематизированный анализ эффективности налогового регулирования в Украине на основе рейтингов